ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра хірургії та акушерства

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри
Роман ПЕРЕДЕРА

(протокол «03» вересня 2026 року №2)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(факультетська вибіркова)

ВЕТЕРИНАРНА ТРАВМАТОЛОГІЯ І ОРТОПЕДІЯ

Полтава
2026/2027 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни *Ветеринарна травматологія і ортопедія* для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина спеціальності 211 Ветеринарна медицина

Мова викладання – державна

Розробник: Кулинич Сергій Миколайович, доктор ветеринарних наук, професор кафедри хірургії та акушерства Полтавського державного аграрного університету

«01» вересня 2026 року

Розробник Сергій КУЛИНИЧ

© ПДАУ, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова
Рік навчання (шифр курсу)	6 (ЗС(ФВМ)бд_2021 (ФК)
Семестр	11
Лекції (годин)	16
Лабораторні заняття (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти вміння та навички у проведенні клінічних досліджень та реалізації заходів з лікування тварин з хворобами зорового аналізатора

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: оперативна хірургія з основами топографічної анатомії, загальна та спеціальна хірургія.

4. Компетентності:

- загальні: здатність до пошуку і обробки інформації з різних джерел; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

- фахові: використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності; здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності, здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу; здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

5. Результати навчання:

РН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію дисципліни.

РН. 2. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

РН. 3. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

РН. 4. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

Співвідношення результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 1.	знати хірургічну термінологію
	грамотно використовувати основні поняття в професійній діяльності
РН 2.	визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за хірургічної патології.
РН 3.	знати патогенетичні особливості перебігу хірургічних захворювань зорового аналізатора
	установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
РН 4.	збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин
	вибирати ефективні методи діагностики офтальмологічних хвороб тварин
	володіти основними методами лікування хірургічних хвороб тварин зорового аналізатора
	знаходити рішення щодо вибору ефективних методів профілактики офтальмологічних хвороб тварин

6. Методи навчання і викладання

Словесні (*лекція, розповідь-пояснення, бесіда, інструктаж)*; порівняння, синтетичний метод, узагальнення *(робота з навчально-методичною*

літературою: *конспектування, тезування)*; наочні, практичні (*виконання лабораторних робіт)*.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Принципи діагностики та лікування черепно-мозкових травм у дрібних тварин.
Тема 2. Пневмо-, гемо-, гідроторакс та їх ускладнення.
Тема 3. Переломи нижньої щелепи в дрібних тварин.
Тема 4. Переломи тазу в собак та патології тазових кінцівок.
Тема 5. Патології колінного суглобу.
Тема 6. Остеохондрити кісток.
Тема 7. Дисплазія суглобів грудної кінцівки.
Тема 8. Травматичні захворювання рухового апарату у коней.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин				
	денна форма (ЗС(ФВМ)бд_2021 (ФК)				
	усього	у тому числі			
		л	лаб	п	с.р.
Тема 1. Принципи діагностики та лікування черепно-мозкових травм у дрібних тварин.	16	2	4	-	10
Тема 2. Пневмо-, гемо-, гідроторакс та їх ускладнення.	16	2	4	-	10
Тема 3. Переломи нижньої щелепи в дрібних тварин.	14	2	2		10
Тема 4. Переломи тазу в собак та патології тазових кінцівок.	14	2	2	-	10
Тема 5. Патології колінного суглобу.	14	2	2	-	10
Тема 6. Остеохондрити кісток.	16	2	4	-	10
Тема 7. Дисплазія суглобів грудної кінцівки.	14	2	2	-	10
Тема 8. Травматичні захворювання рухового апарату у коней.	14	2	4	-	10
Усього годин	**120**	**16**	**24**	**-**	**80**

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин Шифр курсу (ЗС(ФВМ)бд_2021 (ФК)
1	Принципи діагностики та лікування черепно-мозкових травм у дрібних тварин.	4
2	Пневмо-, гемо-, гідроторакс та їх ускладнення.	4
3	Переломи нижньої щелепи в дрібних тварин.	2
4	Переломи тазу в собак та патології тазових кінцівок.	2
5	Патології колінного суглобу.	2
6	Остеохондрити кісток.	4
7	Дисплазія суглобів грудної кінцівки.	2
8	Травматичні захворювання рухового апарату у коней.	4
	Разом	**24**

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин Шифр курсу (ЗС(ФВМ)бд_2021 (ФК)
1	**Принципи діагностики та лікування черепно-мозкових травм у дрібних тварин.**	**10**
	Підготовка до лабораторних занять	2
	Опрацювання теми самостійної роботи	2
	Підготовка мультимедійної презентації	6
2	**Пневмо-, гемо-, гідроторакс та їх ускладнення.**	**10**
	Підготовка до лабораторних занять	2
	Опрацювання теми самостійної роботи	2
	Підготовка мультимедійної презентації	6
3	**Переломи нижньої щелепи в дрібних тварин.**	**10**
	Підготовка до лабораторних занять	2
	Опрацювання теми самостійної роботи	2
	Підготовка мультимедійної презентації	6
4	**Переломи тазу в собак та патології тазових кінцівок.**	**10**
	Підготовка до лабораторних занять	2
	Опрацювання теми самостійної роботи	2
	Підготовка мультимедійної презентації	6
5	**Патології колінного суглобу.**	**10**
	Підготовка до лабораторних занять	2
	Опрацювання теми самостійної роботи	2
	Підготовка мультимедійної презентації	6
6	**Остеохондрити кісток.**	**10**

	Підготовка до лабораторних занять	2
	Опрацювання теми самостійної роботи	2
	Підготовка мультимедійної презентації	6
7	**Дисплазія суглобів грудної кінцівки.**	**10**
	Підготовка до лабораторних занять	2
	Опрацювання теми самостійної роботи	2
	Підготовка мультимедійної презентації	6
8	**Травматичні захворювання рухового апарату у коней.**	**10**
	Підготовка до лабораторних занять	2
	Опрацювання теми самостійної роботи	2
	Підготовка мультимедійної презентації	6
Всього		**80**

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені робочим навчальним планом та робочою програмою навчальної дисципліни.

11. Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання
РН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію дисципліни.	*Поточні:* ведення конспекту, розв'язування тестів, опитування. *Семестрові*: залік
РН. 2. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.	*Поточні:* виконання лабораторних робіт, розв'язування тестів, опитування *Семестрові*: залік
РН. 3. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.	*Поточні:* виконання лабораторних робіт, розв'язування тестів, опитування, виконання самостійної роботи *Семестрові*: залік
РН. 4. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.	*Поточні:* виконання лабораторних робіт, розв'язування тестів, опитування, виконання самостійної роботи *Семестрові*: залік

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи студентів					Разом по темі
	Розв'язування ситуаційних задач	Виконання лабораторних робіт	Розв'язування тестів	Виконання самостійної роботи	Опитування	
Тема 1. Принципи діагностики та лікування черепно-мозкових травм у дрібних тварин.	2	5	2	1	2	*12*
Тема 2. Пневмо-, гемо-, гідроторакс та їх ускладнення.	2	5	2	1	*3*	*13*
Тема 3. Переломи нижньої щелепи в дрібних тварин.	2	5	2	1	*2*	*12*
Тема 4. Переломи тазу в собак та патології тазових кінцівок.	2	5	2	1	*3*	*13*
Тема 5. Патології колінного суглобу.	2	5	2	1	*2*	*12*
Тема 6. Остеохондрити кісток.	2	5	2	1	*3*	*13*
Тема 7. Дисплазія суглобів грудної кінцівки.	2	5	2	1	*2*	*12*
Тема 8. Травматичні захворювання рухового апарату у коней.	2	5	2	1	*3*	*13*
Разом	*16*	*40*	*16*	*8*	*20*	*100*

Шкала та критерії оцінювання

Розв'язування ситуаційних задач

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 (максимальна)	здобувач вищої освіти правильно встановлює діагноз на основі клінічного випадку, обґрунтовує встановлений діагноз за симптомами, визначає стадію та тяжкість процесу, пропонує план лікування, проводить диференційну діагностику
1	здобувач вищої освіти правильно встановлює діагноз на основі клінічного випадку, обґрунтовує встановлений діагноз за симптомами, проводить диференційну діагностику, але не визначає стадію та тяжкість процесу та не пропонує план лікування.
0 (мінімальна)	здобувач вищої освіти не може встановити діагноз та провести диференційну діагностику, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення РН

Виконання завдань для лабораторних занять

Кількість балів	**Критерії оцінювання**
5 (*максимальна*)	здобувач вищої школи присутній на лабораторному занятті, виконав поставлене перед ним завдання, розкрив тему, захистив роботу, сформулював й обґрунтував висновки, набув навиків згідно РН 3, РН 5.
4	здобувач вищої школи виконав поставлене перед ним завдання, захистив роботу, набув РН 3, але не продемонстрував вміння аналізувати, робити висновки РН 5
3	здобувач вищої школи виконав поставлене перед ним завдання, набув РН 3, але не продемонстрував вміння робити висновки
2	здобувач вищої школи, виконав поставлене перед ним завдання, але не набув РН 5
1	здобувач вищої школи частково виконав поставлене перед ним завдання по РН
0 (*мінімальна*)	здобувач вищої школи не виконав лабораторні роботи згідно РН, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Розв'язування тестів (0-2 бали)

Кількість балів	**Критерії оцінювання**
2 (*максимальна*)	90-100% правильних відповідей
1	60-89% правильних відповідей
0 (*мінімальна*)	Менше 60 % правильних відповідей

Виконання завдань самостійної роботи:

Кількість балів	**Критерії оцінювання**
1 (*максимальна*)	здобувач вищої освіти дає визначення основних термінів та понять, розкриває етіологію, патогенез та методи лікування, демонструє вміння аналізувати, робити висновки згідно РН 3, РН 5
0 (*мінімальна*)	здобувач не володіє матеріалом, дає приблизне визначення основних термінів та понять, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Опитування (для тем 2,4,6,8):

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 (*максимальна*)	здобувач опанував та узагальнив отримані знання відповідно до всіх результатів навчання
2	здобувач опанував отримані знання відповідно до всіх результатів навчання
1	здобувач частково опанував отримані знання відповідно до всіх програмних результатів навчання
0 (*мінімальна*)	здобувач не опанував програмних результатів навчання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Опитування (для тем 1,3,5,7):

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 (*максимальна*)	здобувач опанував та узагальнив отримані знання відповідно до всіх результатів навчання
1	здобувач частково опанував отримані знання відповідно до всіх програмних результатів навчання
0 (*мінімальна*)	здобувач не опанував програмних результатів навчання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальна дисципліни

Засоби навчання: інструменти для діагностики та хірургічного лікування зорового аналізатора, кератоскоп, офтальмоскоп, тварини із захворюваннями очей, проекційна апаратура.

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія кафедри хірургії та акушерства.

13. Політика навчальної дисципліни

Ключові принципи, якими керуються викладач і здобувачі вищої освіти: повага до особистості, доброзичливість і позитивне ставлення, довіра у взаєминах, партнерство. Активність, ініціативність і творчий підхід заохочуються.

Щодо термінів виконання та перескладання:

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни. Оцінки, отримані здобувачем вищої освіти, вносяться викладачем в електронний журнал АСУ ПДАУ. Пропущені без поважної причини заняття опрацьовуються самостійно. У разі невиконання здобувачем вищої освіти завдань або неучасті в заходах поточного контролю за відповідний вид навчальної діяльності виставляється оцінка «0» балів. Здобувач вищої освіти має право підвищити результати поточного контролю шляхом виконання відповідних завдань до початку семестрового контролю, окрім тих, які проводилися під час аудиторних занять. Відпрацювання пропущених заходів поточного контролю здійснюється виключно з метою оцінювання результатів навчання, які не були оцінені у встановлені строки. Здобувач, який не з'явився без поважної причини на екзамен, вважається таким, що має підсумкову академічну заборгованість. Повторне проходження екзамену для ліквідації підсумкової академічної заборгованості (FX) допускається двічі: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету, за участю викладачів відповідної

кафедри. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку F має право повторно опанувати освітній компонент.

Щодо академічної доброчесності:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності які регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ, Кодексом академічної доброчесності ПДАУ. На факультеті функціонує Комісія з академічної доброчесності, яка здійснює загальний моніторинг та контроль за дотримання норм та принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. Обов'язковими вимогами є: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної і наукової діяльності. Процедура розгляду порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти регламентована Кодексом академічної доброчесності ПДАУ.

Щодо використання інструментів штучного інтелекту:

Використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі здійснюється відповідно до Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі Полтавського державного аграрного університету. Студент при опануванні дисципліни може використовувати продукт згенерований ШІ, але при цьому несе особисту відповідальність за зміст та результати роботи, підготовленої із використанням систем штучного інтелекту. Використання ШІ не звільняє студента від дотримання принципів академічної доброчесності, вимог законодавства щодо авторського права та захисту персональних даних, а також не повинно підміняти його самостійну пізнавальну діяльність. Факт використання системи штучного інтелекту під час підготовки академічної роботи підлягає обов'язковому розкриттю із зазначенням використаного інструмента та мети його застосування. Інструменти ШІ можуть використовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний засіб для пошуку та структурування інформації, генерування ідей, формулювання запитань, мовного редагування завдань, візуалізації інформації для підготовки презентації. У разі використання у завданні текстів, зображень, даних або інших результатів, згенерованих ШІ, здобувач вищої освіти повинен зазначити факт такого використання із зазначенням інструменту ШІ та способу його використання. Не допускається використання ШІ для повного виконання завдання, подання згенерованих ШІ результатів як власного результату навчальної діяльності без зазначення факту їх використання, створення або подання недостовірної, сфабрикованої чи фальсифікованої інформації, генерування неіснуючих джерел, посилань або інших даних. У разі встановлення факту таких порушень здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання і презентацію за новою темою.

Щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ. Здобувач вищої освіти може опанувати рекомендований онлай-курс та перезарахувати здобуті результати навчання як частину навчальної дисципліни. Перезарахування може відбуватися упродовж семестру, у якому відбувається опанування освітнього компонента, проте не пізніше ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.

Щодо оскарження результатів оцінювання:

Порядок оскарження контрольних заходів урегульовано Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ. Результат оцінювання можна оскаржити не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання цього здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована

розпорядженням декана факультету. Результатом розгляду апеляції є прийняття комісією рішення, що попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання з відповідного освітнього компонента і не змінюється або рішення, що попередня оцінка знань здобувача не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1.https://vetclinika.com/encyclopedia/travmatologiya_i_

2. ortopediya/index.htm Травматологія і ортопедія

3. http://kotofey.dp.ua/veterinary-clinic/traumatology Травматологія та ортопедія

Допоміжні

1. Телятніков А.В., Борисевич В.Б. Комп`ютерна томографія мозкового черепа у собак // Аграрний вісник Причорномор`я: Зб. наук. праць Одеського державного сільскогосподарського інституту. – Одеса, 2000. – Вип.4 (9) – Біологічні, сільськогосподарські та ветеринарні науки. – С. 41 – 46.

2. Телятніков А.В. Комп'ютерна томографія у ветеринарній медицині // Вісник Білоцерківського державного аграрного університету: Зб. наук. праць. – Біла Церква, 2000. – Вип.13 – Ч.1. – С. 95 – 99.

3. Телятніков А.В., Борисевич В.Б. Комп'ютерна томографія у ветеринарній медицині //Вет.медицина України . – 2001. – №1– С. 38–39.

4. Телятніков А.В. Комп`ютерна томографія в діагностиці черепно-мозкових травм у собак // Аграрний вісник Причорномор`я: Зб. наук. праць Одеського державного сільскогосподарського інституту. – Одеса, 2001. – Вип.4 (14) – Біологічні, сільськогосподарські та ветеринарні науки. – С. 210 – 214.

5. Телятніков А.В. Комп'ютерна томографія черепно-мозкових травм у собак // Науковий вісник Національного аграрного університету: Зб. наук. праць. – Київ, 2001. – Вип. 38. – С. 77 – 81.

7. Телятніков А.В. Комп'ютерна томографія черепно-мозкових травм //Вет.медицина України . – 2001. – №10 – С. 40–41.

Інформаційні ресурси

1.http://vet.in.ua/ Ветеринарний інформаційний ресурс України

2.http://poltavalab.at.ua/ Регіональна державна лабораторія ветеринарної медицини в Полтавській області

3. http://www.vetlabresearch.gov.ua/ Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (ДНДІЛДВСЕ)